

ประกาศสัตวแพทยสภา

ที่ ๔๑ / ๒๕๖๒

เรื่อง การฝึกอบรมพนักงานตรวจโรคสัตว์ :หลักสูตรพนักงานตรวจโรคสัตว์ สุกร

โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสัตวแพทยสภาจากการประชุมครั้งที่ ๑๒ / ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ พฤษหิ์สบัติที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ สัตวแพทยสภา จึงขอประกาศเรื่องฝึกอบรมพนักงานตรวจโรคสัตว์ : หลักสูตรพนักงานตรวจโรคสัตว์ สุกร ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. รายละเอียด เนื้อหา และหัวข้อวิชาหลักสูตรในการฝึกอบรม

๑.๑ ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย หลักสูตรพนักงานตรวจโรคสัตว์

ภาษาอังกฤษ Meat Inspection

๑.๒ ชื่อประกาศนียบัตร

ภาษาไทย ประกาศนียบัตรการตรวจโรคสัตว์ : สุกร

ภาษาอังกฤษ Certificate in Meat Inspection : Swine

(เพื่อแสดงว่าได้มาเข้ารับการฝึกอบรมครบถ้วนตามหลักสูตร)

๑.๓ หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สัตวแพทยสภา

๑.๔ ปรัชญาของหลักสูตร

การตรวจเนื้อในโรงฆ่าสัตว์ เป็นการนำเอาวิชาการสัตวแพทย์ทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะมาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยโรคสัตว์ทั้งในขณะที่ทำการตรวจสุขภาพสัตว์ก่อนฆ่า และการตรวจซากสัตว์ภายหลังฆ่า รวมทั้งการตัดลิ้นซาก โดยมุ่งเน้นให้ผู้บริโภคเนื้อสัตว์ได้รับเนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพดีและปลอดภัยเหมาะสำหรับการบริโภค

การส่งเสริมและฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและเจตคติในการประกอบวิชาการสัตวแพทย์ มีความจำเป็นเพื่อเพิ่มพูนคุณภาพและยกระดับมาตรฐานการให้บริการตรวจเนื้อในโรงฆ่าสัตว์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อลดปัญหาทางด้านสาธารณสุขและเป็นการยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนโดยเฉพาะในชนบทห่างไกลให้ดีขึ้น

๑.๕ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ ความสามารถ ในการตรวจเนื้อสัตว์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการตามมาตรฐานสากล โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑.๕.๑ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์ ให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน (Zoonoses) เช่น โรควัณโรค โรค Actinomycosis โรคพยาธิในเนื้อ การปนเปื้อนสารเร่งเนื้อแดง เป็นต้น

๑.๕.๒ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่น่ารังเกียจ เช่น เนื้อสัตว์ปวย เนื้อสัตว์ที่ตายเอง เป็นต้น

๑.๕.๓ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพต่ำ โดยหลอกลวงว่าเป็นเนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพดี เช่น เนื้อลูกสัตว์ที่ยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ เนื้อที่ได้จากสัตว์ที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ผสมแห้ง รวมทั้งการนำเนื้อสัตว์ไปจำหน่ายทดแทนกัน เช่น นำเนื้อสุนัขไปจำหน่ายแทนเนื้อสุกร นำเนื้อกระป๋องไปจำหน่ายแทนเนื้อโค หรือนำเนื้อสัตว์ต่างชนิดกันมาผสมปนกันเพื่อให้ได้ปริมาณมากขึ้นแล้วนำออกจำหน่าย เป็นต้น

๑.๕.๔ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสารเคมีหรือยาบางชนิด เช่น สาร Borax ยาฆ่าแมลง ยาปฏิชีวนะ ยาถ่ายพยาธิ เป็นต้น

๑.๕.๕ เพื่อควบคุมและป้องกันโรคสัตว์หรือโรคระบาดสัตว์ไม่ให้แพร่หลายออกไปจากจุดเกิดโรค และต้องประสานงานกับสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มและสัตวแพทย์ประจำท้องถิ่นให้รับทราบด้วย

๑.๕.๖ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยมุ่งหวังในความปลอดภัยของผู้บริโภค ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๑.๕.๗ เพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดมลภาวะจากโรงฆ่าสัตว์

๑.๖ การประเมินผล

๑.๖.๑ ให้มีการประเมินผลหลังจากสิ้นสุดการฝึกอบรม โดยการสอบข้อเขียนและ/หรือสอบสัมภาษณ์ และหรือ วิธีการอื่นโดยคณะวิทยากรและกรรมการในการจัดการฝึกอบรม

ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินผลไม่ผ่าน ให้มีสิทธิเข้ารับการประเมินใหม่ได้อีกตามระยะเวลาที่กำหนด

๑.๖.๒ ให้มีการประเมินผลโครงการฝึกอบรมฯ โดยมีคณะอนุกรรมการฯ ที่สัตวแพทย์สภาแต่งตั้ง จำนวน ๓ ท่าน ทำการประเมินผลโครงการฝึกอบรมฯ โดยวิธีการที่กำหนดตามความเหมาะสมและรายงานต่อสัตวแพทย์สภา

๑.๗ วิธีการฝึกอบรม

- การบรรยาย
- การดูงานและฝึกปฏิบัติ
- การสัมมนาในกลุ่มย่อย

๑.๘ รายละเอียดหลักสูตรสำหรับผู้ประกอบการ จำนวนชั่วโมงรวมตลอดหลักสูตร

ภาคทฤษฎี ๒๙ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๑๑ ชั่วโมง

๑.๘.๑ วิชาทั่วไป

๑.๘.๑.๑ หัวข้อ “เชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค” ๑ ชั่วโมง

รายละเอียด: เชื้อจุลินทรีย์เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคติดต่อ ระหว่างสัตว์และคน โดยย่อ เน้นโรคสำคัญที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค และวิธีกำจัดเชื้อเหล่านั้น

๑.๘.๑.๒ หัวข้อ “โรคติดต่อสัตว์สู่คน” ๓ ชั่วโมง

รายละเอียด: โรคที่ติดต่อระหว่างคนและสัตว์ สาเหตุ ระบาดวิทยา ลักษณะสำคัญของโรคทั้งในคนและสัตว์รวมถึงการติดต่อ การควบคุมและป้องกันโรค ปัญหาและแนวโน้มของโรคที่พนักงานตรวจโรคสัตว์ควรจะทราบ

๑.๘.๑.๓ หัวข้อ “กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายเนื้อสัตว์” ๕ ชั่วโมง

รายละเอียด: หลักสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพนักงานตรวจโรคสัตว์และ Food safety

๑) พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕

๒) พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕

๓) พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕) พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

๑.๘.๑.๔ หัวข้อ “ระบบมาตรฐานคุณภาพที่ใช้ควบคุมการผลิตเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์”

๒ ชั่วโมง

รายละเอียด: สาระสำคัญของมาตรฐานระบบคุณภาพและความปลอดภัยทางด้านอาหารที่ใช้ควบคุมการผลิตเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์อาหาร มาตรฐานต่าง ๆ ที่ควรรู้ได้แก่ GMP HACCP

๑.๘.๑.๕ หัวข้อ “บทบาทของพนักงานตรวจโรคสัตว์ ประจำโรงฆ่าสัตว์ต่อความปลอดภัยของอาหาร”

๑ ชั่วโมง

รายละเอียด: บทบาทของพนักงานตรวจโรคสัตว์ต่อความปลอดภัยของอาหารในการควบคุมโรคที่อาจจะระบาดผ่านเนื้อสัตว์ไปยังคน และบทบาทในการป้องกันโรคระบาดสัตว์

๑.๘.๑.๖ หัวข้อ “การเก็บรักษาและการส่งตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการ”

๑ ชั่วโมง

รายละเอียด: การเก็บตัวอย่างจากสัตว์ หรือเนื้อสัตว์ เพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

๑.๘.๑.๗ หัวข้อ “วิธีการทำความสะอาดและการสุขาภิบาลในโรงฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตและแปรรูปเนื้อสัตว์”

๑ ชั่วโมง

รายละเอียด: การทำความสะอาด และการสุขาภิบาลในโรงฆ่าสัตว์ และโรงงานผลิตและแปรรูปเนื้อสัตว์ ขั้นตอนวิธีการทำความสะอาดโรงฆ่าสัตว์ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการฆ่าสัตว์

๑.๘.๒ วิชาเฉพาะ

๑.๘.๒.๑ หัวข้อ “กายวิภาค และระบบต่อมน้ำเหลืองสำหรับการตรวจเนื้อสุกร”

๒ ชั่วโมง

รายละเอียด: รายละเอียดเกี่ยวกับกายวิภาคสัตว์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของสุกรและระบบต่อมน้ำเหลืองที่สำคัญ

๑.๘.๒.๒ หัวข้อ “โรคระบาดของสุกรที่สำคัญและพยาธิสภาพของโรค”

๓ ชั่วโมง

รายละเอียด: โรคระบาดของสุกรที่ตรวจพบในโรงฆ่าสัตว์ วิธีการวินิจฉัย การวัดความรุนแรงของโรค พยาธิกำเนิดของโรค การเปลี่ยนแปลงเนื้อเยื่อในร่างกายเมื่อเกิดโรค และการรวบรวมข้อมูล

๑.๘.๒.๓ พฤติกรรม การควบคุม และการจัดการสวัสดิภาพสุกร

๓ ชั่วโมง

รายละเอียด: ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับพฤติกรรมสัตว์ การควบคุมสัตว์ รวมถึงการจัดการสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการ ด้านสวัสดิภาพสัตว์ รวมถึงผลกระทบจากการจัดการสวัสดิภาพสัตว์

๑.๘.๒.๔ หัวข้อ “มาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ การปฏิบัติที่ดีสำหรับในโรงฆ่าสุกร และการปฏิบัติที่ดีสำหรับการขนส่งซากสัตว์และเนื้อสัตว์”

๑ ชั่วโมง

รายละเอียด: หลักปฏิบัติและข้อกำหนดที่สำคัญตามมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงฆ่าสุกร และการปฏิบัติที่ดีสำหรับการขนส่งซากสัตว์และเนื้อสัตว์ ตามมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

๑.๘.๒.๕ หัวข้อ “การตรวจสุขภาพสุกรก่อนฆ่า”

๑ ชั่วโมง

รายละเอียด: การตรวจสุขภาพสัตว์ก่อนฆ่า ลักษณะความแตกต่างระหว่างสัตว์ป่วยกับสัตว์ที่มีสุขภาพสมบูรณ์ อาการป่วยที่สำคัญ การดูลักษณะของสัตว์ที่ผิดปกติ และการรวบรวมข้อมูล

๑.๘.๒.๖ หัวข้อ “การตรวจซากสุกรภายหลังฆ่าและการตัดสินซาก” ๓ ชั่วโมง

รายละเอียด: รอยโรคที่ตรวจพบที่ซากหลังฆ่า ตำแหน่งของต่อมต่าง ๆ การผ่ากล้ามเนื้อ โดยไม่เป็นการทำลายกล้ามเนื้อ การผ่าตรวจต่อมอย่างถูกต้องวิธีเพื่อดูรอยโรค และการพิจารณาตัดสินซาก และการทำลายซากคัตทิ้ง

๑.๘.๒.๗ หัวข้อ “สภาพของเนื้อที่เกิดการเปลี่ยนแปลงภายหลังฆ่า” ๑ ชั่วโมง

รายละเอียด: สภาพของเนื้อที่เกิดการเปลี่ยนแปลงภายหลังฆ่า การเปลี่ยนแปลงของซากที่สำคัญ เกี่ยวข้องกับคุณภาพซาก สาเหตุ ลักษณะที่ปรากฏ และวิธีป้องกัน

๑.๘.๓ ภาคปฏิบัติ

๑.๘.๓.๑ การฝึกภาคปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

รายละเอียด: การฝึกปฏิบัติ การฝึกตรวจซากภายหลังฆ่า ตำแหน่งของต่อมต่าง ๆ วิธีการผ่าต่อมน้ำเหลืองเพื่อตรวจโรค ต้องฝึกตรวจสุขภาพสัตว์ก่อนฆ่าและตรวจซากสัตว์ภายหลังฆ่า การยึดซากไว้ตรวจอย่างละเอียดในกรณีที่พบความผิดปกติของซาก หรือโรคบางโรคที่ไม่สามารถตัดสินได้ทันทีหรือสงสัย

๑.๘.๓.๒ สัมมนากลุ่ม ๓ ชั่วโมง

รายละเอียด: อภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อมูลจากการศึกษาดูงานภาคปฏิบัติ

๒. คุณสมบัติผู้เข้าอบรม

จบการศึกษาข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ดังต่อไปนี้

๒.๑ จบการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีในสาขาวิชา

- ๒.๑.๑ สัตวบาล
- ๒.๑.๒ สัตวศาสตร์
- ๒.๑.๓ สัตวรักษ์
- ๒.๑.๔ เทคนิคการสัตวแพทย์
- ๒.๑.๕ วิทยาศาสตร์การแพทย์
- ๒.๑.๖ วิทยาศาสตร์การอาหาร
- ๒.๑.๗ สาธารณสุขศาสตร์
- ๒.๑.๘ การพยาบาลสัตว์
- ๒.๑.๙ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปศุสัตว์

๒.๒ จบการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาวิชา

- ๒.๒.๑ สัตวบาล
- ๒.๒.๒ สัตวศาสตร์

๒.๒.๓ สัตวรักษ์

๒.๒.๔ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับด้านปศุสัตว์

ตามคุณสมบัติ ข้อ ๒.๒ และมีหนังสือรับรองจากหัวหน้างานระดับกอง สำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการตรวจโรคสัตว์และการตรวจเนื้อสัตว์เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๓. ตารางการฝึกอบรม

วันที่	เวลา	กิจกรรม
๒๓/ เม.ย. ๖๓	๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน
	๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	บทบาทของพนักงานตรวจโรคสัตว์ ประจำโรงฆ่าสัตว์ ต่อความปลอดภัยของอาหาร
	๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	ระบบมาตรฐานคุณภาพที่ใช้ควบคุมการผลิตเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์
	๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักเที่ยง
	๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	วิธีการทำความสะอาดและการสุขาภิบาลในโรงฆ่าสัตว์ และโรงงานผลิตและแปรรูปเนื้อสัตว์
	๑๔.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.	พฤติกรรม การควบคุม และการจัดการสวัสดิภาพสุกร
	๑๗.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.	สัมมนากลุ่ม
๒๔ เม.ย. ๖๓	๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	เชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
	๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	โรคติดต่อสัตว์สู่คน
	๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักเที่ยง
	๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	โรคระบาดของสุกรที่สำคัญและพยาธิสภาพของโรค
	๑๖.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.	มาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงฆ่าสุกร
	๑๗.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.	สัมมนากลุ่ม
๒๕ เม.ย. ๖๓	๐๘.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	กายวิภาคและระบบต่อมน้ำเหลืองสำหรับการตรวจเนื้อสุกร

	๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น.	การตรวจสุขภาพสุกรก่อนฆ่า
	๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	การเก็บรักษาและส่งตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการ
	๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักเที่ยง
	๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	การตรวจซากสุกรภายหลังการฆ่าและการตัดลิ้นซาก
	๑๖.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.	สภาพของเนื้อที่เกิดการเปลี่ยนแปลงภายหลังฆ่า
	๑๗.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.	สัมมนากลุ่ม
๓๐ เม.ย. ๖๓	๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	สัมมนากลุ่ม
	๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	ภาคปฏิบัติ ๑
	๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักเที่ยง
	๑๓.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.	ภาคปฏิบัติ ๒
๑ พ.ค. ๖๓	๐๘.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายเนื้อสัตว์
	๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักเที่ยง
	๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายเนื้อสัตว์
	๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	สอบประเมินผล

๔. วิธีการคัดเลือก

สัตวแพทย์สภาจะตรวจสอบคุณสมบัติ และประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้ารับการฝึกอบรมฯ ผ่านทาง www.vetcouncil.or.th

๕. กำหนดการฝึกอบรม

ระยะเวลาการฝึกอบรม ๕ วัน ระหว่างวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ - ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รับสมัครจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมรุ่นละ ๕๐ คน โดยจะเปิดรับสมัครตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ - วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓

๖. สถานที่ฝึกอบรม : คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

๗. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

- ค่าลงทะเบียนคนละ ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) เป็นค่าดำเนินการฝึกอบรม ค่าเอกสารประกอบการฝึกอบรม ค่าอาหารกลางวันและอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม (ทั้งนี้ไม่รวมค่าใช้จ่ายค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก ๔ คืน และค่าอาหารเช้า - อาหารเย็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม)

๘. สถานที่ติดต่อประสานงาน

ผู้อำนวยการโครงการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานตรวจโรคสัตว์ ผู้มีความประสงค์จะเข้ารับการฝึกอบรมฯ (กรณีชำระเงินที่ ธ.ไทยพาณิชย์ หรือ ธ.กสิกรไทย ให้ Download ใบสั่งจ่าย (Pay In) โดยระบุ Ref:๑ เป็นเลขที่บัตรประจำตัวประชาชน) ส่งคำขอ/หลักฐาน/สำเนาการโอนเงินมาที่สำนักงานสัตวแพทยสภา เลขที่ ๖๘/๘ หมู่ ๑ ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร. ๐-๒๐๑๓-๐๓๐๐-๘ โทรสาร. ๐-๒๐๑๓-๐๓๐๙

ให้ผู้ที่มีรายชื่อตามประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ รายงานตัว ณ สถานที่ฝึกอบรมในวันแรกของการฝึกอบรมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐ น.

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒

(ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.ชัยชัย คักดีภู่อราม)

นายกสัตวแพทยสภา